

Lovforslaget og de stillede Ændringsforslag samt Spørgsmaalet om Lovforslagets Overgang til tredje Behandling sættes til Forhandling under eet.

Ordføreren (Markvørsen): Det foreliggende Lovforslag med det af Udvalgets Flertal stillede Ændringsforslag skal jeg paa Flertallets Vegne tillade mig at anbefale til Vedtagelse i dette høje Ting. Selve Lovforslaget er omtalt baade ved Forelæggelsen og ved første Behandling, og jeg skal derfor ikke komme ind derpaa, kun vil jeg minde om, at Lovforslaget er det samme, som i Form af et Andragende for 5—6 Aar siden indsendtes til Regeringen og Rigsdagen af samtlige Landkommuner og Sogneraad paa Mors. Med Andragendet fulgte den Gang Beskrivelser, Overslag og Kort. Til Anlægget af dette Projekt havde samtlige Sogneraad paa Mors tegnet sig for Bidrag, nogle for et større Beløb, andre for et mindre, alt i Forhold til den Fordel, Sogneraadene mente, at Kommunerne derovre kunde have af Baneanlægget. Bidraget er fastsat ved Samraad mellem samtlige Sogneraad paa Øen. Sogneraadenes Opfattelse er og var den Gang, at dette Projekt paa passende Maade kunde betjene Øen, idet Banerne nærmede sig til Øens Knudepunkter og altsaa kunde befordre de Produkter, som Landbruget frembringer og kræver. Det er en Kendsgerning, som Erfaringen tydeligt har vist, at i de Egne, hvor Banerne lægges, fremmes Virksomheden paa Landet i høj Grad. Navnlig for Jyllands Vedkommende se vi, at naar der bliver lagt en Station i Nærheden af en større Tørvemose eller et godt Mergelleje, kommer der hurtigt en forøget Trafik med Produkterne paa Banen.

Paa Mors have vi et meget stort Kridtleje, og vi vide, at Kridt er et udmærket Middel til Forbedring af Jorden, saa at Kridt er af meget stor Betydning for Landbruget. Hidtil har det været meget stærkt benyttet, idet det indeholder imellem 90 til 100 pCt. Kalk — Mergel indeholder almindeligvis betydeligt mindre —, og det er derfor ikke underligt, at en Del Morsingboere omgaas med den Tanke, at dette betydningsfulde Middel kunde blive anvendt ogsaa udenfor Øen. Endvidere have vi paa Mors noget, der kaldes Molér. Det

har i flere Aar været kendt indenfor Landets Grænser. Jeg husker saaledes, at vi for adskillige Aar siden solgte en Del af dette Ler til Jernstøberier og til Konsortier, som byggede Huse med flere Etager, hvortil de anvendte Leret som Indlæg imellem Loft og Gulv, da det er et udmærket Isoleringsmiddel, og det er ogsaa af stor Betydning for Støberier, idet det særdeles fine Molér er af den Beskaffenhed, at naar man pudrer det ud mellem Fingrene, bliver det fuldstændigt til Støv, og det har endvidere den store Fordel, at det er saa let, at det endog flyder paa Vand. Navnlig i de 3—4—5 sidste Aar er det blevet kendt ikke blot indenfor Landets Grænser, men ogsaa i Udlandet. Ikke alene et Konsortium her inde i København, men ogsaa Selskaber fra andre Egne af Landet købte for 3—4—5 Aar siden ret store Arealerovre paa Mors, og i de senere Aar, navnlig sidste Sommer, er der udført meget store Masser til Udlandet, baade til Tyskland, Belgien, Rusland og Sverige. Da det menes, at Mors er det eneste Sted i Europa, hvor der findes denne Slags Ler, er det saaledes ikke underligt, at der er Udsigt til, at det, der behørig er undersøgt af Statsprøveanstalten, kan blive Raaprodukt for en ret betydelig Industri. Dette Ler findes særlig i den nordlige Del af Mors i en By, der hedder Sejrslev.

Naar Udvalgets Flertal har stillet Ændringsforslaget under Nr. 1, er det ikke alene for at imødekomme Beboerne paa Mors, men ogsaa for at imødekomme Beboerne paa den anden Side af Fjorden, og Ændringsforslaget er affattet saaledes, at ved dets Vedtagelse det Anlæg, hvorom der i sin Tid blev indsendt Andragende til Regering og Rigsdag, kan paabegyndes, naar ellers Koncessionen er givet, og de Eventualiteter, som her nævnes, kunne saa fyldestgøres, efterhaanden som Beboerne paa Mors blive enige med Beboerne paa den anden Side af Fjorden, med andre Ord, naar Tiden dertil er gunstig, og med gunstig mener jeg, at Beboerne paa den anden Side af Fjorden ville hjælpe til at faa Transportforholdene der forbedrede en Del, enten det saa sker ved Jernbane eller paa anden Maade, det maa vi lade Fremtiden om.

Jeg skal ikke komme ind paa at om-